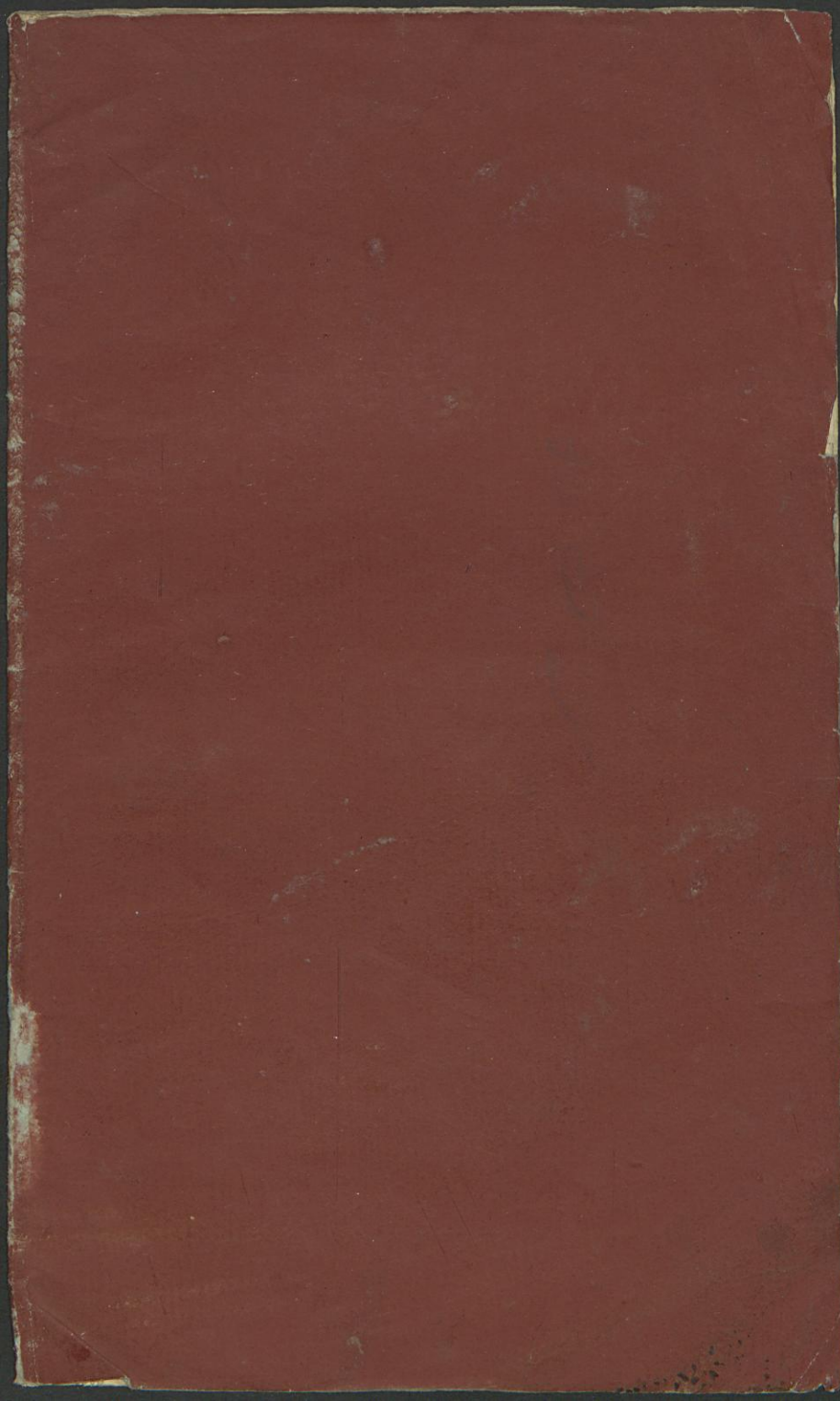
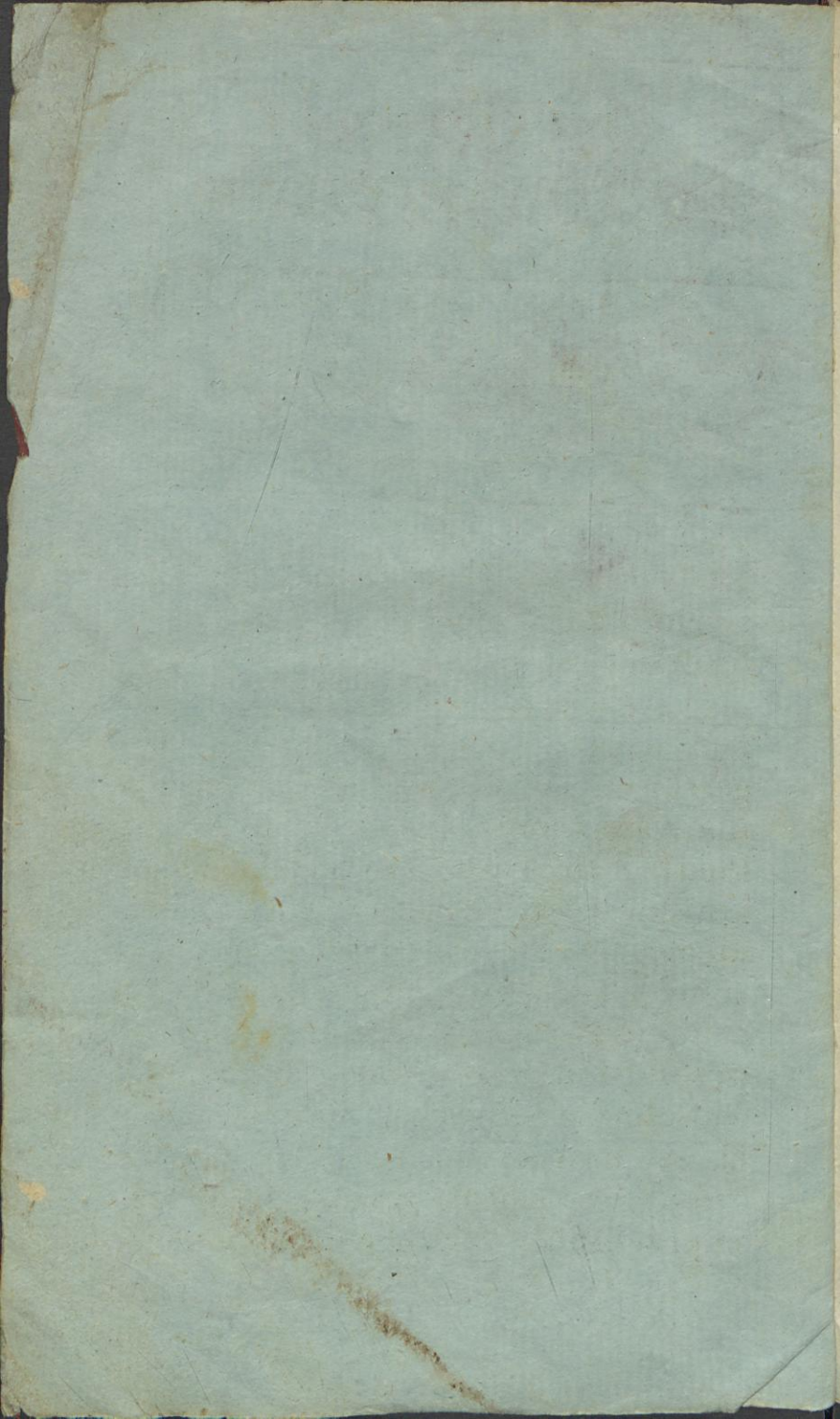

* *Włodzisław*

W I A D O M O Ś Ć
O T O W A R Z Y S T W I E
T Y P O G R A F I C Z N E M
W I L E Ń S K I E M.

Gdy długie w kraju naszym doświadczenie przekonało, że brak osób majątniejszych, któreby mogły i chciały znaczny kapitał łożyć na dźwignienie przemysłu xięgarskiego, wielką jest przeszkodą do upowszechnienia gustu w czytaniu; kiedy z tego powodu książki, drukowane kosztem prywatnych osób, niemogących znacznych podejmować wydatków nieumiarkowaną ceną odstręczają kupujących: a przez to uboższej klassie odeymują sposobność nabywania światła; dzieła zaś dawniejsze, większe i znacznych nakładów wymagające, tak są przebrane, że ich w handlu zna-

655.41 (099)

leżć nie można, a do przedrukowa-
nia żaden prywatny się nie bierze;
przeświadczeni o tém niektórzy
obywatele, rozważywszy środki za-
radzenia tej potrzebie kraju, złożyli
pewną sumę, i zawiazali w mie-
ście Wilnie Towarzystwo. pod na-
zwiskiem TYPOGRAFICZNEGO. Głównym
jego zamiarem jest: łożyć na
drukowanie xiąg użytecznych w je-
zyku polskim, bez wymagania wiel-
kich zysków; tannością wydanych
przez siebie dzieł, ułatwiać ich roz-
przedanie; tym sposobem upowsze-
chniać gust czytania; a z pomno-
żonego i odradzającego się funduszu
większe coraz robić nakłady. Nastę-
pujące akta posłużą do wyjaśnienia
celu Towarzystwa.

Dokument Zaręczny.

My, niżej własnoręcznie podpisani, w rzeczy własney wszyscy rozmyślnie i dobrowolnie działający, czynimy wiadomo i jawnie zeznawamy tym naszym konwencyy-nym, czyli umownym Dokumentem, nawza-
iem wszystkich obowiązującym i służącym na to: iż postanowiliśmy i postanawiamy: złożyć w Mieście Wilnie Towarzystwo czyli kompaniją Typograficzną, mającą za cel drukowanie i przedawanie rozmaitych dzieł, kosztem własnego funduszu, na zysk i stratę wspólną, w chęci usłużenia publiczności i rozszerzenia Literatury Polskiej: a wzajemne obowiązki nasze w następujących zawieramy prawidłach:

1. Na pierwiastkowy fundusz, czyli kapitał kompanii, robimy składkę, której część jedna całkową, wedle zwyczaju podobnych stowarzyszeń, mianowana akcyą, wynosi rubli sto srebrem.

2. Każdy z nas kompanistów, do niniejszego Dokumentu osobiście piszący się, wniesie do kassy kompanicznej po jedney

lub więcej akcyi, które stanowić będą fundusz naszej antrepryzy.

3. Oprócz tego funduszu kapitałnego, do całego kompanii należnego i mogącego się za czasem powiększyć przez obrót i spekulacye, kompaniści żadnych innych funduszów i własności na takowe obroty i spekulacye nie przeznaczają i żadney na siebie i majątki swoje nie wnoszą dla nikogo ewikcyi i odpowiedzialności, które we wszelkich interessach i wypadkach kompanicznych, nie mogą się stosować i rozciąganiem bydź, jak tylko do rzeczonoego funduszu kapitałnego ze swoim powiększeniem następnem w pieniądzach i wszelkiej własności do całego kompanii należącego.

4. Zachowujemy sobie prawo przyymowania większey liczby kompanistów z akcyami całkowemi, tudzież pomnażania w czasie dalszym własnych naszych akcyi.

5. Zgromadzenie powszechnie składa się ze wszystkich kompanistów, mających jedną przynajmniej akcyą w funduszu, czyli kapitale kompanii.

6. Plenipotent tylko do rozrachunku w stopniu pryncypała swojego należec może, uważany zaś nie będzie jako członek głos mający, którym tylko przez wybor To-

warzystwa zostać można. Także: nabywca akcyi jest iey właścicielem, ale nie członkiem mającym głos, chybaby go Towarzystwo za takiego uznało.

7. Nieprzybywający na zgromadzenie w terminie, skutkiem nieobecności swojej, staie się zezwalającym na to wszystko, co większość zgromadzenia postanowi, i do takowego postanowienia równo z innymi stosować się powinien. Toż samo rozumie się o nieprzychodzących na sessye wczasie trwającego zgromadzenia.

8. Wszyscy bez wyłączenia kompaniści, większą i mniejszą liczbę akcyy posiadający, nie mają ze stopnia kompanistów innych działań i czynności kompanicznych, jak tylko wspólne radzenie i stanowienie o interessach kompanii na zgromadzeniu powszechném, które postępuje w składzie swoim wewnętrznym według organizacyi większością zdań przepisanej; a zaś co do osiągnięcia celu kompanii, w użyciu i rozporządzeniu funduszu kapitałnego kompanicznego, działa kompanija za pośrednictwem Dyrekcyi na zgromadzeniu powszechném większością zdań ustanowionej.

9. Akcye rzeczone w punkcie drugim zaliczą kompaniści w terminie przez zgromadzenie

madzenie powszechne naznaczonym, do rąk kassjera kompanii, przez toż zgromadzenie większością głosów ustanowionego.

10. Każdy kompanista może swoją akcyą komu chcąc każdego czasu ustąpić, oddając nabywcy rekonesansę podług formy w organizacyi przepisanej i odwołując się do punktu szóstego.

11. Bez jednomyślnego zezwolenia na zgromadzeniu powszechném żaden kompanista i posiadacz rekonesansy, nie może w żadnym przypadku otrzymać wyłączenia z funduszu kapitałnego i oddania sobie akcyi kompanicznej do siebie należącey.

12. Każde zgromadzenie powszechne, roztrząsnawszy stan funduszu kapitałnego, tak w pieniądzach jako i wszelkiej własności, może większością zdań przeznaczyć część jego na podział między kompanistów, i takowy podział skutecznie odpowiednio akcyom, podług arytmetycznego prawidła towarzystwa (*regula societatis*).

13. W przypadku, broń Boże! jakowego zayścia między kompanistami i niezgód w rzeczach spółnictwa kompanicznego, wszystkie takowe sprzeczki, nie gdzie indziej, jak tylko w Towarzystwie ostatecznie kończyć się mają.

14. Kompanija poczytuie się za exystującą od dnia pierwszego posiedzenia to jest: od dnia 20 kwietnia r.b. 1818, a rozwiązać się może, na pierwszym zgromadzeniu powszechném, po upłynieniu lat dziesięciu od rozpoczęcia kompanii, gdy tak większość zdań postanowi, która zatém i sposób podziału kompanicznej własności ułoży.

15. Przyrzekamy wszyscy z życzliwością rzetelną starać się o wspólny pożytek kompanii, i stosować się jak najściśley do opisow w ninieyszym Dokumencie wyrażonych, prosząc Boga, aby raczył zamiarom naszym błogosławić, i żeby wszystko szło na Jego chwałę i pożytek powszechny.

Działo się w Wilnie dnia, czwartego miesiąca maja roku tysiąc ósmset, ósmnastego.

Podpisali: Michał Ogiński Prezydent Towarzystwa, Adam Hrabia Chreptowicz, Wice-Prezydent, Karol Wagner, Konstanty Hrabia Tyzenhauz, Adam Graff Günther, Stanisław Niepokoyczycki, Zacharyasz Niemczewski, Tomasz Życki, Michał Dmochowski, Michał Römer, August Becu, Józef Sękowski, Mikołaj Mianowski, Józef Kończak, Antoni Marcinowski, Józef Zawadzki, Michał Baliński, — Za mego Syna

Teodora Pocieja i za siebie podpisuję się
Alexander Pociey, Kazimierz Strawiński,
Franciszek Malewski, Felix Siesicki, Ga-
bryel Ogiński, Róża z Goreckich Wyso-
gierdowa, Tadeusz Kukiewicz, Michał
Chlewiński, Marcin Ważyński, Józef Gor-
ski, F. X. Wyszkowski, Jan Chodźko — Za
synowców moich Ignacego Emanuela, Mi-
chała i Romana Lachnickich podpisuję się
Ignacy Lachnicki, Stanisław Xiążę Puzyna,
Józef Wawrzecki, Jan Budziłowicz, Anto-
ni Chrapowicki, Leonard Wolmer, Kazi-
mierz Moniuszko, Hrabia Plater-Zy-
berg, Ferdynand Hrabia Plater, Jan
Rudomina, Jan Szantyr, Michał Bobiatyń-
ski, Adam Xiążę Czartoryski, dwie akce;
Piotr Horn, Narcyz Hrabia Olizar, Michał
Sobański, Michał Markiewicz, Felix Cho-
miński, Adolf Święcicki, Eustachi Karpp,
Ignacy Mikucki, Józef Gruzewski, Hipo-
lit Gorski, Korzeniewski, Rudolf Hrabia
Tyzenhauz.

Zgodno z Oryginałem:

Michał Baliński Sekretarz.

O r g a n i z a c y a.

§ 1. Towarzystwo Typograficzne Wileńskie składa się z członków, którzy w pierwszym jego zawiązaniu byt mu nadali, przez dobrowolne skojarzenie się, i pierwiastkowełożenie kapitałów, na przedmiot swiego zjednoczenia, oraz tych, którzy w pewnym zamierzyć się mającym czasie i liczbie, później przyięci do Towarzystwa zostaną.

§ 2. Celem Towarzystwa iestłożenie kapitału przez spólną składkę zebranego na drukowanie dzieł pożytecznych, dla rozszerzenia Literatury Polskiej.

§ 3. Każdy chcący sięłączyć do podobnego zamiaru, możebydźprzyięty do Towarzystwa, ieżeli się chceprzeniknąć duchem Towarzystwa, które, niezaniedbując bynajmnieyzyskownego obrótu swiego kapitału, przyłożenie się do rozszerzenia Literatury Polskiej na główném ma baczniu.

§ 4. Liczba wpisow do księgi akcyney, tymczasem iest nieograniczona, później iednak ograniczyć się może.

§ 5. Księga wpisów powierza się Dyrekcyi Towarzystwa, która takowe mocna

będzie przyjąć, i na następnych posiedzeniach Towarzystwu przedstawić, dla przyjęcia nowo przybyłych akcyonistów w poczet Członków.

§ 6. Jako jeden iest cel Towarzystwa i jeden zamiar dążenia, tak też i znaczenie jego członków iest jedno i toż samo; czyli który ma z nich jedną akcją lub więcej w kapitale Towarzystwa, zdanie ma zawsze jedno i głos tylko jeden. Większa liczba akcyi, czyni go tylko uczestnikiem większego udziału zyskow lub straty.

§ 7. Towarzystwo, dla naradzenia się w przedmiotach swojego przedsięwzięcia, zbierać się będzie na posiedzenia powszechnego zgromadzenia, raz w rok przynajmniej: i na to sobie czas kontraktów Wileńskich wybiera, między piętnastym Kwietnia i piętnastym Maia v. s. Mogą też być zwolywane posiedzenia nadzwyczajne w zdarzoney potrzebie.

§ 8. Posiedzenie zwyczajne powszechnego zgromadzenia jedno co rok powinno być koniecznie; więcej ich zaś być może w przeciągu wyżey oznaczonego czasu stosownie do potrzeby.

§ 9. Dla zachowania powagi i porządku w zgromadzeniu, Towarzystwo wybiera Prezydenta, który:

- a) Obwieszcza członków w terminie normalnym o posiedzeniu, za pomocą Se-

- kretarza , przez gazety miesiącem wprzód, a przez bilety w wigilią posiedzenia.
- b) Zagaia i utrzymuie porządek na posiedzeniach,
 - c) W uznaney przez siebie potrzebie, lub na przełożenie Dyrekcyi, składa nadzwyczajne posiedzenia;
 - d) Podpisuie Dziennik i protokół posiedzenia;
 - e) W przypadku równości zdań rozwiązuie ją, głos swój przyłączając do jednej lub drugiej strony,
 - f) Czuwa nakoniec zawsze nad dobrem Towarzystwa i nad zachowaniem ustaw jego.

§ 10. Dla przypadku oddalenia się z Wilna lub choroby Prezydenta, Towarzystwo wybiera Zastępcę Prezydenta, który w nieobecności pierwszego, też same, co i on, ma obowiązki.

§ 11. Kassyer Towarzystwa, stosownie do ułożonego spólnie z dyrekcją porządku:

- a) Utrzymuie kasę i rachunki;
- b) Wydaie pieniądze za assygnacyami Dyrekcyi, i za kwitem osoby, na której imie wydana assygnacya;
- c) Co miesiąc zwyczajnie, okazuie Dyrekcyi stan kassy, a w każdym czasie kiedy tego wymaga Dyrekcyja.

§ 12. Sekretarz utrzymuje protokół posiedzeń zgromadzenia powszechnego i dyrekcyjnych.

§ 13. Oprócz tych urzędników, Towarzystwo nie mogąc w całym swoim komplecie ciągle, czynnie i szczegółowie działać, wybiera z pomiędzy swych Członków, Dyrekcyą złożoną z pięciu Dyrektorów, którym prezydować ma pierwszy z porządku wyboru Dyrektor. Tym z zupełną ufnością powierza stér interessów kompanii, w zasadach Dokumentem i Organizacją przepisanych, i stosownie do szczególnych postanowień powszechnego zgromadzenia; warując sobie wiadomość o stanie interessów swoich i rachunek z działań Dyrekcyi, na każdym zgromadzeniu powszechném podać się mających

§ 14. Dyrekcyą bezpośrednio już działa przez Komissantów, Redaktorów, Drukarzy i Księgarzy.

§ 15. Wszyscy urzędnicy Towarzystwa, wybierają się corok na posiedzeniu zwyczajném powszechnego zgromadzenia, większością głosów.

§ 16. Do składu powszechnego zgromadzenia należą wszyscy Członkowie Towarzystwa za takich uznani.

§ 17. Plenipotenci i nabywcy Akcyy stosownie do punktu szóstego Dokumentu zaręcznego, mają prawo znaydować się na posiedzeniach powszechnego zgromadzenia,

w ten czas tylko, kiedy się zdaje bilans roczny, i na takowe posiedzenie wezwani będą.

§ 18. Komplet Sessyi zwyczajney powszechnego zgromadzenia, nie jest stanowiący, jeżeli się nie składa z dziesięciu najmniej Członków Towarzystwa, oprócz Dyrektorów.

§ 19. Komplet Sessyi nadzwyczajney, nie jest stanowiący, kiedy się nie składa z większości liczby wszystkich Akcyonistów za członków uznanych.

§ 20. Każde posiedzenie obwieszcza przez Sekretarza Prezydent, lub jego Zastępcę, a w przypadku niebytności lub niemożności tych dwóch naczelnych osób, starszy wiekiem członek.

§ 21. Przedmiotem obrad na posiedzeniach powszechnego zgromadzenia są:

- a) Wysłuchanie raportu i rachunku Dyrekcyi,
- b) Roztrząsanie projektów przez Dyrekcyą przyniesionych, i stanowienie ogólne względem rodzaju dzieł drukować się mających, ich edycyi, wytworności i kosztu;
- c) Przyjęcie Akcyonistów i Członków nowych do kompanii i Towarzystwa,
- d) Wybór urzędników.

§ 22. Wszystkie materye do obrad prze-

znaczone, podane i zagaione bydź mają przez Prezydującego; w samém zaś roztrząsaniu, Członkowie mówią pojedynczo, za danym sobie głosem przez tegoż urzędnika.

§ 25. Członek Towarzystwa, chcący podać myśl iaką lub projekt swój do Towarzystwa, obowiązany iest podać go wprzód na piśmie do Dyrekcyi; która myśl takową przedstawi na powszechném zgromadzeniu w ułożonym przez siebie projekcie. Ten będzie rozbierany na Sessyi powszechnego zgromadzenia, i może bydź z uwagami raz ieszcze do Dyrekcyi odesłany; po czém na powszechném zgromadzeniu, albo przyjęty albo odrzucony zostanie.

§ 24. Wszystkie decyzye stanowią się większością głosów. W zwyczajnych materyach sufragia są otwarte, a w elekcyach i materyach osobistych, sekretne. W przypadku równości zdań Prezydent wątpliwość rozwiązuje.

§ 25. Wszystkie posiedzenia zaczynają się od przeczytania protokołu Sessyi poprzedniczey, a kończą się na podpisaniu obecney.

§ 26. Czynności Dyrekcyi są ciągłe. Posiedzenia zwyczajne miéwa dwa razy na miesiąc, nadzwyczajne zaś, ile razy tego wymagać będzie potrzeba.

§ 27. Komplet stanowczy w Dyrekcyi składa się z trzech Dyrektorów.

§ 28. Dyrekcyja robi projekta, lub poda-

ne sobie rozważa, względem wyboru dzieł drukować się mających, oraz środków i nakładów do tego użyć się mogących; a roztrząśnione już i dobrze wypracowane podaje Towarzystwu do potwierdzenia, i gdy to nastąpi wykonywa za pośrednictwem Kommissantów, Redaktorów, Drukarzy i Księgarzy. Ugody o nakład druku, przez Komissantów robi ogólne; Redaktorów godzi ogólnie; toż samo Drukarzy; wybite exemplarze zbywa Księgarzom w partyach znaczniejszych za gotowe pieniądze, chociażby nie z takim zyskiem, jakiby się w szczegółowej mógł znaleźć przedaży; nie wdaje się z Księgarzami w żadne komissa, zamiany, ani rachunki i kredyty.

§ 29. Dyrekcyja działając podług ogólnych poruczeń Towarzystwa i położonego w sobie zaufania, reprezentuje powagę i kredyt całego Towarzystwa; utwierdza kontrakta i umowy zawarte za pośrednictwem Komissantów z Drukarzami i Księgarzami; godzi Redaktorów stosownie do potrzeby naukowej.

§ 30. Dyrekcyja oblicza co miesiąc kasę, i w stan iey wgląda, ile razy tego potrzebę osądzi.

§ 31. Podpisuje i upoważnia assygnacye do kassy, na potrzeby Towarzystwa wydane.

§ 32. Co rok na powszechném zgromadzeniu Towarzystwa, zdaje Sprawę z czyn-

ności i rachunek z kassy i magazynu, słowem wyświeca zupełny stan interesów Towarzystwa.

§ 53. Dyrekcyja na przyszłość przy rozpatrzeniu działań Towarzystwa, może mieć dla siebie przeznaczone pewne wynadgrozdzenie od Towarzystwa, i w ten czas odmieniaią się iey z Towarzystwem stosunki.

§ 54. Ninieysza Organizacya na każdym powszechném zgromadzeniu roczném, może być dopełniona i doskonalona.

Działo się w Wilnie dnia czwartego v. s. miesiąca maia, roku tysiąc ósmet ósmnastego.

Zgodno z oryginałem:

Michał Baliński Sekretarz.

Dozwala się drukować pod tym warunkiem, aby powydrukowaniu nie pierwiej wydawać zaczęto, aż będą złożone w Komitecie Cenzury exemplarze ciągły tcy: ieden dla tegoż Komitetu, dwa dla Departamentu ministerium oświecenia, dwa exemplarze dla Imperatorskiej publiczney Biblioteki, i ieden dla Imperatorskiej Akademii nauk. Dan w Wilnie 1819 stycznia 26 dnia

KSIĘGOZBIÓR Komit. Cens. Czł.
MARCINA ZAMOYSKIEGO

8772. KZ

w Wilnie w Drukarni pism peryodycznych.

Forbes & Co
Stationers

Biblioteka im. Hieronima
Łopacińskiego w Lublinie

1 | 203284 | 2